

ÖZET: Yabancı uyruklu öğretim elemanı olarak görev yapılan sürelerin öğretim elemanlarının kazanılmış hak aylık derece ve kademesi, görev aylığı ve emekli keseneğine esas aylık derece ve kademesinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hk. (28/10/2016-6319)

Üniversitenizde öğretim üyesi olarak görev yapan personelin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçmeden önce Dicle Üniversitesinde 01.03.2008-14.01.2012 tarihleri arasında yabancı uyruklu öğretim elemanı olarak görev yaptığı sürelerin kazanılmış hak aylık derece ve kademesi, görev aylığı ve emekli keseneğine esas aylık derece ve kademesinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda görüş talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Yabancı uyruklu öğretim elemanları" başlıklı 34 üncü maddesinde, "*Yükseköğretim kurumlarında, sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanları, ilgili fakülte, enstitü veya yüksekokul yönetim kurulunun önerisi ve üniversite yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından atanırlar. Bunlar, öğretim görevleri bakımından, bu kanunda aylıklı öğretim elemanları için konulmuş olan hükümlere tabidirler.*

Yabancı uyruklu öğretim elemanlarının bu şekilde atanmaları veya görevlendirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Bakanlar Kurulu kararını gerektiren hükümlerine tabi olmadan, Yükseköğretim Kurulunca verilecek ön izni müteakip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınacak çalışma izni neticesinde ilgili üniversitesi ile sözleşmesi yapılır." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun "Öğretim elemanlarının sınıflandırılması" başlıklı 3 üncü maddesinde, "*Bu Kanuna tabi öğretim elemanlarının sınıfları ile başlangıç dereceleri aşağıda gösterilmiştir.*

A) Öğretim üyeleri sınıfı :

Bu sınıf, profesörler, doçentler ve yardımcı doçentlerden oluşur.

a) Profesörler, profesör kadrosuna atandıkları tarihi izleyen aybaşından itibaren birinci derecenin,

b) Doçentler, doçent kadrosuna atandıkları tarihi izleyen aybaşından itibaren üçüncü derecenin,

c) Yardımcı doçentler, yardımcı doçent kadrosuna atandıkları tarihi izleyen aybaşından itibaren beşinci derecenin,

İlk kademe aylığını alırlar.

Yukarıdaki (a), (b) ve (c) bentlerine göre üst dereceye atananlar, bu dereceleri kazanılmış hak olarak aldıktan sonra geçirecekleri her yıl için bir kademe ilerlemesinden yararlanırlar.

B) Öğretim görevlileri ve okutmanlar sınıfı:

Bu sınıf, öğretim görevlileri ile okutmanlardan oluşur.

C) Öğretim yardımcıları sınıfı :

Bu sınıf, araştırma görevlileri ile uzman, çevirici ve eğitim-öğretim planlamacılarından oluşur.

Öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcılarının giriş dereceleri (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler"i ile getirilen kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleri hariç) Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca öğrenim niteliğine ve süresine göre tespit edilecek kazanılmış hak aylık derece ve kademelerine iki derece eklenmek suretiyle belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

Öte yandan, 2914 sayılı Kanunun "Öğretim elemanlarının görev aylıkları" başlıklı 4 üncü maddesinde, "*Öğretim elemanlarının bu Kanunun 3 üncü maddesine göre tespit edilen görev aylıkları kazanılmış hak teşkil etmeyip, aylık ödemelerine esas tutulur ve bu Kanun kapsamından çıkmaları halinde dikkate alınmaz.*

Öğretim üyelerinden 3 üncü maddenin (A) bendinde gösterilen kadrolara atandıkları tarihte kazanılmış hak aylık dereceleri; unvanları için öngörülen giriş derecelerinin üzerinde olanlar ile, bu kadrolara derece yükselmesi suretiyle ulaşanlar hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 161 inci maddesi uygulanır ve kazanılmış hak aylıkları başlangıç derecelerinin ileri kademelerine gelenlerin aylıkları, bu kademeler üzerinden ödenir. Bunların başarılı geçen hizmet süreleri, kazanılmış hak derecelerinde kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir." hükmüne, "Derece yükselmesi" başlıklı 7 nci maddesinde, "Öğretim elemanları;

a) Yükselebilecekleri derecede aynı unvanla boş bir kadronun bulunması,
b) Derecesi içinde en az üç yıl bulunmuş ve bu derecenin üçüncü kademe aylığını bir yıl fiilen almış olmaları,

c) Bu süre içinde olumlu sicil almış bulunmaları,
şartıyla bir üst dereceye yükseltilebilirler." hükmüne, "Kademe ilerlemesi" başlıklı 8 inci maddesinde, "*Öğretim elemanlarının kademe ilerlemesi, buldukları kademe en az bir yıl çalışmış ve olumlu sicil almış olmalarına ve aynı derecede ilerlenebilecek bir kademenin bulunmasına bağlıdır.*

Kademe ilerlemesi, ilgililerin hak kazandıkları tarihten geçerli olmak üzere yapılır." hükmüne ve "Uygulanacak diğer kanun hükümleri" başlıklı 20 nci maddesinde ise "*Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır."* hükmüne yer verilmiştir.

Danıştay 8 inci Dairesinin 09.02.2005 tarihli ve E.2004/1141, K:2005/552 sayılı Kararında, "*2914 sayılı Yasanın yardımcı doçentlerin de aralarında bulunduğu öğretim elemanlarının derece yükselmesini de düzenleyen özel Yasa hükmünde olduğu açık olup, davacının öncelikli olarak tabii olduğu Yasa 2914 sayılı Yasadır. Bu Yasanın 3. ve 7. maddelerinde de yardımcı doçent, doçent ve profesör kadroları için kadro dereceleri ayrı ayrı gösterilmiş, derece yükselmelerinin ne şekilde olacağı açıklanmış, unvanlı kadroların başlangıç derecesi (bir üst unvanın alt sınırı şeklinde) açıkça düzenlenmiş ve unvana bağlı kadronun değişmemesi halinde kademe ilerlemesi imkanı da getirilmiştir. Artık "Kanunda hüküm bulunmayan bir hal"den söz edilmesi mümkün olmadığından 657 sayılı Yasa hükümlerinin kıyasen uygulanması söz konusu olamaz."* denilmektedir.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun "Kurumun amacı ve görevleri" başlıklı 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, hizmet sunduğu gerçek ve tüzel kişileri hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmek, haklarının kullanılmasını ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesini kolaylaştırmak Kurumun görevleri arasında belirtilmiştir.

Ayrıca, 5502 sayılı Kanunun "Diğer mevzuattaki atıflar" başlıklı geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "*Diğer mevzuatta Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne ve bunların yönetim kurullarına yapılan atıflar, bu Kanunla kurulan Sosyal Güvenlik Kurumuna veya Yönetim Kuruluna yapılmış sayılır."* hükmü bulunmaktadır.

Bu itibarla, öğretim elemanlarının başlangıç derecelerinin tespiti ile derece yükselmesi ve kademe ilerlemelerinin 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun yukarıda yer verilen hükümleri doğrultusunda yapılması gerektiği, söz konusu Kanunda hüküm bulunmaması sebebiyle Üniversitenizde öğretim üyesi olarak görev yapan personelin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçmeden önce Dicle Üniversitesinde yabancı uyruklu öğretim elemanı olarak çalıştığı sürelerin kazanılmış hak aylığı ve görev aylığında değerlendirilemeyeceği, ilgilinin yabancı uyruklu öğretim elemanı olarak görev yaptığı sürelerin emekli keseneğine esas aylık derece ve kademesinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda ise Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından görüş alınmasının daha uygun olacağı mütalaa edilmektedir.